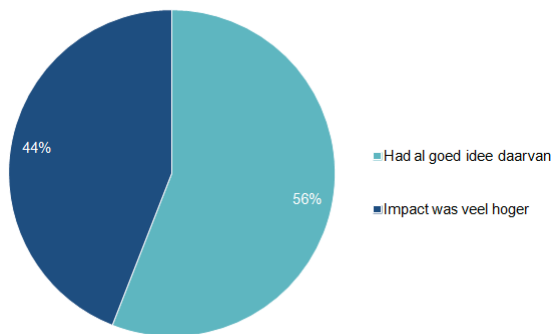

Toelichting bij resultaten landelijk representatief onderzoek naar Palliatief Verlof door het gerenommeerde onderzoeksbureau SAMR d.d. april 2018 in opdracht van het Landelijk Expertisecentrum Sterven.

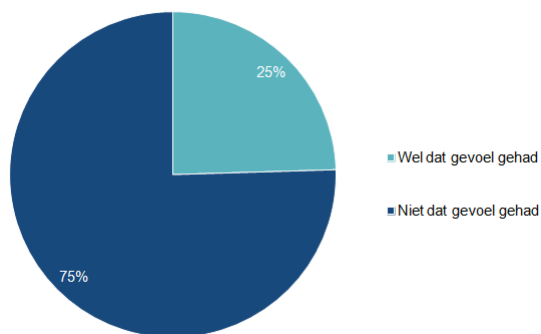
Vraag 8: Had je vooraf al een goed idee over de impact die zo'n stervensproces met zich meebrengt of was die impact op jezelf veel hoger dan verwacht?

Onderschatten vraagt zijn tol.

Uit de resultaten blijkt dat mensen onderschatten wat een stervensproces met ze doet. Niet onlogisch want we weten dat mensen sterven mijden. Maar liefst 44% van de respondenten zegt dat de impact veel hoger is dan verwacht. Bij jongeren is dit zelfs 60%! Dit impact-effect moet na het stervensproces verwerkt worden. De kans dat mensen (door die impact) een tegenslag krijgen is groot, zeker als (men ook nog eens het gevoel heeft dat) er onvoldoende tijd, ruimte, aandacht geweest is. Dus hoge impact op het sterven kan nog danig ingrijpen op leven en werken.

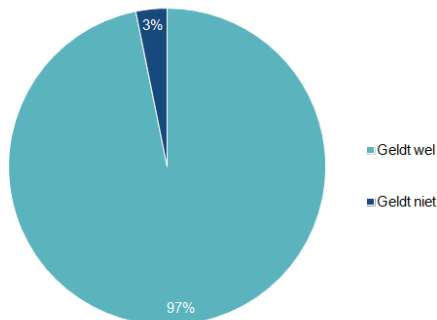
Vraag 9: Heb je daarbij wel eens het gevoel gehad dat je door werkomstandigheden niet voldoende aandacht kon geven aan de stervende?

Bij een kwart van de mensen onvoldoende aandacht door werk een feit!

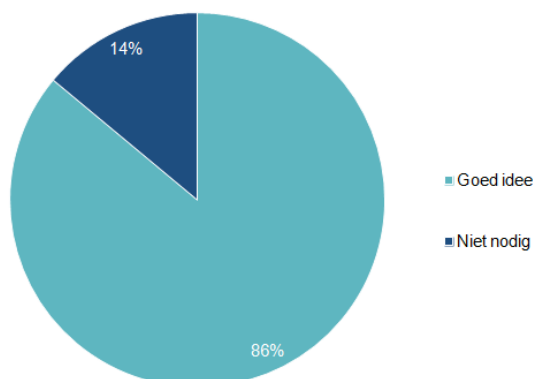
We hebben het niet over een verwachting, maar over een feit. Bijna 25% van de Nederlanders heeft ervaren dat werkomstandigheden ertoe geleid hebben dat ze (achteraf beschouwend) onvoldoende aandacht aan het sterven van een dierbare hebben gegeven. Dat is nogal wat. Hoeveel schuldgevoel, verdriet etc. gaat hierachter schuil? In de groep 25-54 jarigen (de werkenden) ligt het tegen de 30%. Zet dat eens af tegen de 4% van de mensen die 'niet gewoon' sterft en de (media) aandacht die er in onze samenleving voor is.... Niemand, behalve het Landelijk Expertisecentrum Sterven dan nu, heeft het over de problematiek van aandacht voor sterven en werk. Onvoldoende aandacht door werk is onomkeerbaar, mensen dragen het de rest van hun leven met zich mee.

Vraag 17: Elkaar nabij zijn in de laatste levensfase kan zowel voor de stervende als voor degene die achterblijven iets extra's betekenen.

Elkaar nabij zijn kan zowel voor de stervende als voor de achterblijvers van grote betekenis zijn. Het gaat hier om het belang van de combinatie, dat wil zeggen van wederzijdse nabijheid, die 97% van de respondenten onderschrijft. Zowel bij mannen als vrouwen even hoog. Als dit belang gezien wordt, waarom dan niet -desnoods wettelijk- regelen dat werkenden hieraan gevolg kunnen geven.

Vraag 22: Wat vind je van het idee om net als zwangerschapsverlof en vaderschapsverlof ook een wettelijke regeling te bepleiten voor palliatief verlof, dus betaald verlof om in die laatste levensfase een naaste nabij te kunnen zijn?

Palliatief verlof vindt 86% een goed idee!

Dit is een extreem hoog cijfer. Eerder nog nooit van gehoord en direct zo positief reageren. Men snapt het, voelt het belang en wordt niet tegengehouden door allerlei mitsen en maren, voetangels en klemmen. Bij vrouwen is het percentage zelfs 95% (mannen 77%). Zulke hoge cijfers worden in marktonderzoek zelden gezien.

Het Landelijk Expertisecentrum Sterven heeft als missie een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van leven van iedere stervende door kennis, wijsheid en ervaring te bevorderen over het sterven en door inzicht te geven in het proces van sterven. De stichting ziet het als haar taak een positieve bijdrage te leveren aan de cultuur van sterven in Nederland. www.landelijkexpertisecentrumsterven.nl